

TALIS Starting Strong Survey

Faglig utvikling, samarbeid, mestring og ledelse i barnehager

Det er mye samarbeid og mange arenaer for uformell opplæring i norske barnehager. Det viser ny dybderapport fra den internasjonale barnehageundersøkelsen TALIS Starting Strong Survey.

RAPPORT | SIST ENDRET: 17.03.2021

Tittel:

Faglig utvikling, samarbeid, mestring og ledelse i norske barnehager. Andre dybderapport med norske resultater fra den internasjonale barnehageundersøkelsen TALIS Starting Strong

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NIFU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Cay Gjerustad, Ann Cecilie Bergene, Brit Lynnebakke

ISBN:

978-82-327-0504-0 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2021

Hva er TALIS Starting Strong Survey?

TALIS 3S er den første internasjonale komparative undersøkelsen av ansatte og styrere i barnehager, i regi av OECD. Den ble gjennomført våren 2018. I de barnehagene som har deltatt har alle ansatte som jobber direkte med barna svart på undersøkelsen.

[Les mer og se alle rapportene](#)

Hovedfunn

- Ansatte forventer å mestre kjerneoppgaver
- Mye samarbeid og mange arenaer for uformell opplæring
- Pedagogiske ledere og pedagoger opplever mer medbestemmelse
- Bevissthet i arbeid med mangfold

Ansatte forventer å mestre kjerneoppgaver

I TALIS Starting Strong Survey (TALIS 3S) er de barnehageansatte spurt om deres tro på egen evne til å støtte barns utvikling, læring og trivsel og til å planlegge og gjennomføre god omsorg og praksis i barnehagen. Det fleste ansatte forventer å mestre er å gi alle barn en følelse av trygghet, roe et barn som er opprørt og hjelpe barn til å samarbeide og vise gode sosial atferd.

I de kvalitative intervjuene ble informantene spurt om hvilke situasjoner de faktisk opplever å mestre eller ikke mestre i jobbhverdagen. Informantene belyste da til dels andre aspekter av mestring og mestringsutfordringer sammenlignet med funnene fra spørreundersøkelsen. Forskerne kategoriserte disse situasjonene til å dreie seg om faglig mestring, gode rutiner og planer og relasjoner med andre.

De barnehageansatte er spurt om deres tro på egen evne til å støtte barns utvikling, læring og trivsel og til å planlegge og gjennomføre god omsorg og praksis i barnehagen. Dette kalles mestringsforventning.

Mye samarbeid mellom ansatte

Norske barnehageansatte oppgir at de samarbeider mye, og den mest vanlige samarbeidsaktiviteten er diskusjoner om tilnærming til barns utvikling, trivsel og læring. Det er også en stor andel som daglig gir tilbakemeldinger til kolleger på deres arbeid. Assistentene deltar i slike former for samarbeid i mindre grad enn andre ansattgrupper. Barnehageansatte med kort og lang arbeidserfaring samarbeider like mye.

Forskerne understreker at det er en glidende overgang fra samarbeid til uformell opplæring, og de to forholdene er vanskelig å skille fra hverandre.

Mange arenaer for uformell opplæring

I denne undersøkelsen ble det gjennomført kvalitative intervjuer. De viser et stort omfang og mangfold av uformell opplæring, som at kunnskap fra eksterne kurs kan bli formidlet videre i interne møter, foreldremøter, veiledning av styrer, veiledning av praksisstudenter og læring gjennom praksis. Intervjuene tyder på at ansatte har stor bevissthet om hvilke aktiviteter de deltar i, og hvordan egen læring og faglig utvikling skjer på ulike arenaer. Mottatte goder for å delta i faglig utvikling framstår ikke som en vesentlig motivasjon for å delta. Derimot synes det som om det er sterke normer for å delta i faglige utviklingsaktiviteter.

Pedagogiske ledere og pedagoger opplever mer medbestemmelse

Det er få norske styrere som svarer at de tar viktige avgjørelser på egen hånd, og en stor del av de ansatte svarer at de er med på å ta slike avgjørelser. Det er signifikante forskjeller i svarene fra pedagogiske ledere og barne- og ungdomsarbeidere på flere av utsagnene om styrers rolle i samarbeidet i barnehagen. Samlet tyder svarene på at pedagogiske ledere og pedagoger opplever mer medbestemmelse enn barne- og ungdomsarbeidere.

Bevissthet i arbeid med mangfold

Funn fra de kvalitative intervjuene i denne dybderapporten, viser at barnehageansatte har mange refleksjoner om hva mangfold innebærer og hvordan best jobbe med temaet i barnehagen. De viser en bred forståelse av mangfold som er i overensstemmelse med definisjoner brukt i rammeplanen. Funnene viser videre at det er en sammenheng mellom ansattes forståelse av mangfold og hva de sier om egen praksis når det gjelder dette temaet.

I TALIS 3S skiller Norge seg ut med å ha lav andel ansatte som svarer at barna i noen eller stor grad "leker noen ganger med leker og ting fra andre kulturer" eller at de ansatte "bruker bøker og bilder som viser mennesker fra ulike etniske og kulturelle grupper".

Mangel på ansatte er største hinder for faglig utvikling

Både styrere og personalet opplever mangel på ansatte til å kompensere for fravær som den største barrieren mot deltakelse i faglig utvikling. Andelen som svarer dette, er høyere blant pedagogiske ledere enn blant andre grupper av ansatte. Selv om det er betydelig enighet på tvers av ansattgrupper om hvilke forhold som hindrer deltakelse i faglig utvikling er det noen signifikante forskjeller. Assistentene skiller seg eksempelvis ut fra de andre ansattgruppene ved å ha høyere andel som svarer at de ikke har forutsetninger eller incentiver for å delta i faglig utvikling.

Om denne rapporten

Tema for denne dybderapporten fra TALIS Starting Strong Survey (TALIS 3S) er blant annet:

- Barnehageansattes faglige utvikling
- Samarbeid og mestring
- Ledelse i barnehagen

Svarene til barnehageansatte er brutt ned på ansattgrupper, ansattes arbeidserfaring og barnehagestørrelse.

I dybderapporten inngår, i tillegg til analyser av resultater av norske TALIS 3S, funn fra kvalitative intervjuer med styrere og barnehageansatte i fem barnehager. Intervjuene ble gjennomført høsten 2020 og utdyper de kvantitative funnene i TALIS Starting Strong Survey.